

Inkwartiering van officieren en onderofficieren

ten huize Theelen te Helenaveen

5 Tussen Grave, Mill en voorbij Helenaveen langs de Zuidwillemsvaart is eind jaren 30 de Peel-Raamstelling gebouwd. Dit moest de eerste verdedigingslijn zijn bij een eventuele aanval vanuit Duitsland. De versterkingen bestonden uit een aantal gestandaardiseerde bunkertypes, met soms sprekende namen als Stekelvarken, Flankerende Betonkazemat en Gietstalen kazemat. In het midden van 1939 werd het Nederlandse leger gemobiliseerd, en ook de Peel-Raamstelling werd bemand. Het schoolhuis van Leo Theelen kreeg een aantal
10 gemobiliseerde militairen in huis.

Omdat ik alleen bedragen ken van de **inkwartiering** voor de linie rond Helenaveen zocht ik naar de manier van betaling. De wetten voor de financiering hiervoor vond ik op Internet genoemd:

15 Op 27 juli 1939 was het slechts 3 dagen oude Vijfde Kabinet-Colijn demissionair geworden. Op 10 augustus was het Jhr. Mr D. J. de Geer gelukt een nieuwe regering te vormen, waarvan, voor de eerste keer in de parlementaire geschiedenis, ook sociaal-democraten deel uitmaakten.

20 Dit kabinet stond direct voor de problemen, die verband hielden met de latere Tweede Wereldoorlog. Reeds op 24 augustus 1939 werd de zogenaamde voormobilisatie afgekondigd en op 28 augustus volgde het bevel tot algemene mobilisatie. De mobilisatie van onze strijdkrachten vorderde een buitengewone uitgave van bijna twee miljoen gulden per dag. Deze bedragen werden niet gefinancierd uit de gewone
25 middelen, maar uit een Leningfonds, waarin een bedrag van rond 130 miljoen gulden was gestort, welke som was verkregen door een voorlopige herwaardering van de goudvoorraad der Nederlandsche Bank op de grondslag van een depreciatie van de gulden met 18%.

30 Op 9 februari 1940 werd een wetsontwerp ingediend tot het instellen van enkele nieuwe heffingen ten bate van het Leningfonds 1940, t.w. 15 opcenten op de successiebelasting, verhoging van de benzinebelasting, een invoerrecht op koffie en 10 opcenten op de suikeraccijns. Het ontwerp verscheen als wet van 26 april 1940 in Staatsblad No. 404. Hetgeen verder nodig zou zijn voor de financiering der noodzakelijke militaire maatregelen zou door
35 leningen moeten worden verschaft.

Hoewel de mobilisatie op 29 augustus 1939 inging, was de Peel-Raamstelling blijkbaar al half mei 1939 bemand. Bij een dagvergoeding van f1.50 - zoals terloops vermeld - zou één onderofficier dus per maand van 30 dagen f45.- opbrengen. Uit de betaalde
40 bedragen valt op te maken dat er in 1939 tussen de 1 en 4 personen ingekwartierd waren. De maaltijden werden apart vergoed op f353.-.

in 1939:

t/m 31 mei: Inkwartieringsgelden 3 onderofficieren 43 x f1.50 = f64.50
45 t/m 31 juli: f142.50
t/m 31 augustus: f112.50
t/m 30 september: f113.50
t/m 1 november: f160.-
t/m 17 november: f64.-
50 t/m 1 december: f56.-
t/m 15 december: f56.-
t/m 31 december: f64.-
totaal f833.-
ontvangen kostgelden HH Off. tafel - Fy f353.-

55 In het kasboek vinden we onder 1940 de bedragen voor inkwartiering van 4 officieren. Tevens de vergoeding van 6 officieren, klaarblijkelijk over 1939. De dagvergoeding voor officieren is f2.40.

60 Uit de bedragen valt op te maken dat één officier of maximaal twee tegelijkertijd ingekwartierd waren. Er zal ook geen ruimte vrij zijn geweest voor meer dan twee personen per nacht. Ik neem aan dat de gewone soldaat ergens bij de verdedigingslinie sliep en officieren zo nu en dan bij particulieren.

Over mei 1940 zou zo berekend de betaling slechts een-derde van een volledige maand moeten zijn. En dat klopt redelijk. We mogen aannemen dat na de bezetting - de
65 nederlaag - de betaling direct stopte, waarschijnlijk op 11 of 12 mei 1940. Hoe deze

bedragen betaald zijn en wanneer precies is niet in het kasboek te vinden. Waarschijnlijk werden de bedragen door de gemeente Deurne betaald, maar pas nadat de periode verstreken was.

70 **in 1940:**

1^e helft januari: Inkwartiering 4 officieren (waarvan terug f0.40 per dag) = f56.-

t/m 4 februari: f28.-

t/m 11 februari: f16.80

t/m 18 februari: f16.80

75 t/m 23 februari: f12.-

t/m 1/4 maart: f16.80

januari en februari: de Heer, Dammet(?), Gerding, de Zeeuw = f180.-

Inkwartieringsgelden t/m 31 maart 2 x f16.80 + f38.40 = f72.-

Inkwartieringsgelden maart 4 officieren 4 x f38.- = f152.-

80 Inkwartieringsgelden april 30 x f2.40 = f72.- + kostgeld f152.- = f224.-

Inkwartieringsgelden mei 2 x f13.- + f12.- + f26.- = f64.-

Op dezelfde bladzijde vinden we dan het volgende staatje, dat betrekking moet hebben op 1939:

85 kapitein Wagenvoorde

september f15.75 oktober f30.- = f45.75

eerste luitenant de Hullen september f6.75 = f6.75

eerste luitenant Langeveld september f18.- oktober f50.- november f13.- = f81.-

tweede luitenant Ampst september f16.- oktober f37.50 = f53.50

90 tweede luitenant Smink oktober f25.- = f25.-

tweede luitenant Wolting november f45.- = f45.-

Het totaal uitbetaalde bedrag op p. 260 is f1095.50. Met de bedragen van f833.- en

95 f353.- van 1939 bijna het jaarsalaris van de hoofdonderwijzer Leo Theelen. Hij

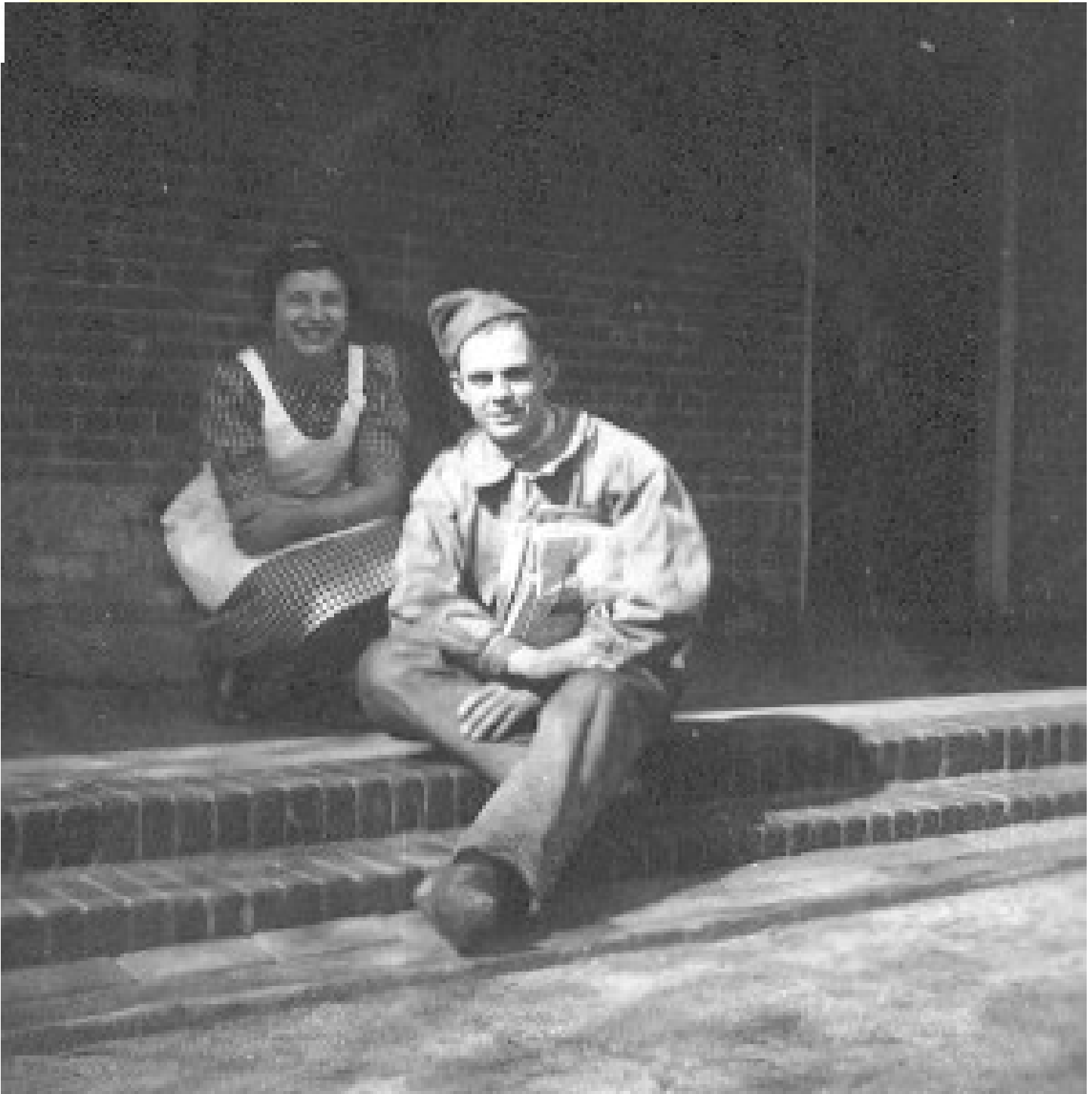
verdiende namelijk in 1940 f2906.- in het onderwijs.

In het Vaderland van 3 juli 1939 wordt gemeld dat een **J. Wagenvoorde** geslaagd is aan de K.M.A. te Breda voor het officiersexamen bij de artillerie (tweede luitenant). En bij de infanterie tweede luitenant **G.J. Smink**.

100 In het Vaderland van zaterdag 13 juli 1940 staat een uitgebreid artikel over het eervolle ontslag van officieren en bevordering tot tweede luitenant van cadettenvaandrig van de landmacht. Hierin wordt **A. Wolting** genoemd. Tevens een **R.S.T. Gerding** van het derde studiejaar van de K.M.A.

105 Op 26 september 1939 worden in het Vaderland de voorwaarden genoemd voor de vordering van schoolgebouwen. Op 2 mei 1941 staat in het Vaderland een bespreking over het wedervaren tussen 9 en 14 mei 1940 bij de verdediging van de Peel-Raamstelling tussen Griendtsveen en Helenaveen door reserve-majoor **A. de Kloet**.

110 Voor **inkwartiering 1944 van Engelse soldaten** ontvangt L. Theelen f78,80 (circa najaar 1945). Dit blijkt uit één van de vele slipjes en verzamelstaten die te vinden zijn in het RHC Helmond, waar de archieven van de gemeente Deurne zich bevinden. Van één Engelse soldaat weet men zich te herinneren dat die altijd een grote hond bij zich had. De hond hoorde je nooit blaffen of een ander geluid maken, hij sliep samen met
115 zijn baas in een kamer boven in het schoolhuis.

Salarië, honoraria e.a. Ontvangsten

Jan		f	242.24
Febr.		f	242.24
Mrt		f	242.24
April		f	242.24
Mei		f	242.24
Jun		f	242.24
Juli		f	242.24
Aug.		f	242.24
Sept.		f	242.24
Oct.		f	242.24
Nov.		f	242.24
Dec.		f	242.24
			<hr/>
			f 2906.88

Spaarkoop 2 stks.

1 ^{ste} helf. Jan	Inkw. 4 officieren (waaronder term. f 0.60 p. dag.)	f	56.-
1/2 4 Febr.	"	f	28.-
" 11 "	"	f	16.80
" 18 "	"	f	16.80
" 25 "	"	f	12.-
" 1/4 Mrt	"	f	16.80

Jan. & Febr. deller, Dammus Bering de Heeren

1/31 Mrt	Inkwartiergeld 2 x f 16.80 + f 38.40	f	72.-
1/31 Mrt	Maart, idem kostg. 4 off. 4 x f 38.-	f	152.-
April	Inkw. geld 30 x f 24.00 = f 720.- + kostgeld f 152.-	f	224.-
Mei	" 2 x f 13 + f 12.- + f 26.-	f	64.-

Sept. Oct. Nov.

Kapt. v. Wagenvoorde	15.75	30.-		f	45.75
1 ^{ste} Lt. de Kullen	6.75			f	6.75
" Langewald	18.-	50.-	13.-	f	81.87
2 ^{de} " Ampst.	16.-	37.50		f	53.50
2 ^{de} " Smink	25.-	25.-		f	25.-
Wolking		f 45.-		f	45.-
					<hr/>
					f 1095.50